

ZDRAVSTVENO HIGIENSKI REŽIM V VRTCU LAŠKO

Posodobila in prilagodila:
Polona Gole, OPZHR

KAZALO VSEBINE

1 KAJ JE ZDRAVJE	3
2 ZNAČILNOSTI OTROK IN OTROŠKEGA KOLEKTIVA	3
3 HIGIENSKI POGOJI	3
3.1 TEMPERATURA ZRAKA.....	4
3.2 RELATIVNA VLAGA.....	4
3.3 OSVETLITEV.....	4
3.4 UREDITEV IGRALNIC.....	4
4 ZDRAVSTVENO HIGIENSKI REŽIM	5
4.1 ZRAČENJE.....	5
4.2 UVAJANJE OTROK.....	5
4.3 NEGA OTROK V GARDEROBI.....	5
4.4 ZDRAVSTVENO VARSTVO OTROK.....	5
4.5 OBLAČILA IN OBUTEV OTROK.....	6
4.6 PRINAŠANJE NEVARNIH PREDMETOV V VRTEC.....	6
4.7 ZDRAVSTVENO VARSTVO ZAPOSLENIH.....	6
4.8 USPOSABLJANJE ZAPOSLENIH ZA DELO Z ŽIVILI.....	7
4.9 DELOVNA OBLEKA.....	7
4.10 UMIVANJE ROK.....	8
4.11 RAZKUŽEVANJE ROK.....	8
4.12 ZDRUŽEVANJE SKUPIN.....	8
4.13 UŽIVANJE HRANE.....	8, 9, 10
4.14 VZDRŽEVANJE HIGIENE PROSTOROV ZA OTROKE IN IGRAČ.....	10, 11
4.14.1 SREDSTVA IN PRIPOMOČKI ZA VZDRŽEVANJE HIGIENE.....	11
4.14.2 VRSTE ČISTIL IN PRIPOMOČKOV ZA ČIŠČENJE.....	11
4.14.3 KRPE ZA ČIŠČENJE.....	12
4.14.4 OMELA ALI METLE IN SMETIŠNICE.....	12, 13
4.15 SPANJE.....	13
4.16 PREVIJANJE OTROK.....	13
4.17 HIGIENSKI REŽIM PRI RAVNANJU S PERILOM.....	14
4.17.1 TRANSPORT PERILA.....	15
4.17.2 PRANJE ODEJIC IN PENASTIH VLOŽKOV ZA LEŽALNIKE.....	15
4.17.3 RAZPORED PRANJA PREVLEK ZA LEŽALNIKE IN PONJAVE.....	15
4.18 HIGIENSKO VZDRŽEVANJE IGRIŠČ, PESKOVNIKOV IN IGRAL.....	15
4.18.1 UKREPANJE OB NAJDBI ODVRŽENIH INJEKCIJSKIH IGEL.....	16
4.19 IZVAJANJE ZOBNE HIGIENE.....	16
4.20 DERATIZACIJA V VRTCU.....	17
4.21 KAJENJE.....	18
4.22 MALE ŽIVALI V VRTCU.....	18
4.23 SOBNE CVETLICE.....	18

1 KAJ JE ZDRAVJE

ZDRAVJE je stanje popolnega telesnega, duševnega in socialnega (družbenega) blagostanja ne samo odsotnost bolezni ali nezmožnosti za delo (invalidnosti).
(WHO – SVETOVNA ZDRAVSTVENA ORGANIZACIJA)

2 ZNAČILNOSTI OTROK IN OTROŠKEGA KOLEKTIVA

Osnovna značilnost predšolskih otrok je intenziven telesni in duševni razvoj.

Vrtec vključuje najbolj psihofizično občutljivo in za infekcije sprejemljivo starostno skupino, kar velja še posebej za otroke I. starostne skupine, ki nimajo še popolnoma razvitih imunoloških sposobnosti.

Nalezljive bolezni se v otroškem kolektivu širijo bolj intenzivno, ker so medsebojni kontakti otrok tesni, posebno kadar so v zaprtem prostoru.

Sprejem otroka v vrtec pomeni zanj veliko psihofizično obremenitev: popolnoma novo okolje, drugačen način življenja, družino za velik del dneva nadomestijo vzgojitelji in drugi otroci, v stik pridejo z različnimi viri okužb, s katerimi v družini do sedaj niso prišli v kontakt. Za psihofizično in socialno adaptacijo v vrtcu potrebuje vsak otrok različno dolgo dobo zaradi individualnih razlik.

Od bolezni prevladujejo v vrtcu akutne infekcije dihal, predvsem virusne etiologije.

3 HIGIENSKI POGOJI

Okolje in zdravje otroka sta tesno medsebojno povezana. Vrtec predstavlja otrokovo biološko, fizično in socialno okolje, ki nanj kompleksno vpliva. Iz družine pride otrok v zanj popolnoma novo okolje, na katerega se mora še prilagoditi.

Od pogojev, ki so v vrtcu, je odvisno, v kolikšni meri je ali bo otrokovo zdravje ogroženo. Glavne higienske zahteve so zajete v Pravilniku o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (Ur. list RS, št. 73/2000), kjer so določene posebne zahteve za izbiro širše in ožje lokacije, ki naj omogoči tudi izgradnjo igrišča ter za orientacijo zgradbe, posebno za prostore, ki jih uporabljajo otroci.

Notranjost zgradbe mora biti tako zgrajena in urejena, da zagotavlja otrokom popolno varnost in higienske pogoje bivanja

Ustanoviteljica Vrtca in vodstvo skrbita, da je ožja in širša lokacija objekta, sam objekt ter prostor in oprema Vrtca v skladu z vsemi veljavnimi predpisi.

Velikega pomena za zdravje otrok so **temperatura, vlaga in osvetlitev** bivalnih prostorov.

3.1 TEMPERATURA ZRAKA

Človeški organizem ima sposobnost, da s posebnimi reakcijami vzdržuje svojo normalno temperaturo kljub spremembam temperature okolja. Otroški organizem se slabše prilagaja temperaturnim spremembam okolja, in sicer tem slabše, čim manjši je. Posebno so občutljivi dojenčki, ki še nimajo povsem razvite termo regulacijske sposobnosti in jih moramo varovati pred ohladitvijo in pred pregretjem.

Najprimernejša temperatura zraka v prostoru za otroke (merjena v višini otrok) je okrog 20 °C, malo višja v oddelkih I. starostne skupine (20 - 23°C) brez večjih odstopanj v teku dneva. Večje spremembe in razlike v temperaturi povzročajo obolenja dihal.

V vsaki igralnici mora biti nameščen sobni termometer. Temperaturo redno kontrolirata pedagoški delavki.

3.2 RELATIVNA VLAGA

Relativna vlaga v bivalnem prostoru je prav tako pomembna. Presuh zrak suši sluznico dihalnih poti, prevlažen zrak pa otežkoča vzdrževanje stalne telesne temperature s potenjem. Najprimernejša je relativna vlaga med 40 in 60 %.

3.3 OSVETLITEV

V prostorih vrtca naj bo čim več naravne osvetlitve. Okenske odprtine v igralnici ne smejo biti manjše od 1/5 površine tal. Stekla pa morajo biti zavarovana v višini rok otrok.

Svetilna telesa morajo biti funkcionalna – paziti je potrebno na pregorele žarnice ter jih zavarovati tako, da ob morebitni eksploziji žarnice zdrobljeno steklo ne pade iz svetilke.

V času dnevnega počitka igralnice ne smemo popolnoma zatemniti (žaluzije ...).

3.4 UREDITEV IGRALNIC

Kotički morajo biti pritrjeni oz. postavljeni na način, da jih otroci ne morejo prevrniti, ter tako, da ima pedagoško osebje pregled nad celo sobo. **Če se v sobi uporablja preproga, naj bo pognjena nekje v kotu igralnice, stran od vrat (zaradi varnosti in vzdrževanja higiene).**

Stenske obloge in kotički morajo biti iz gladkih nepoškodovanih površin.

Vtičnice, ki so na dosegu rok otrok, morajo biti zavarovane.

4 ZDRAVSTVENO HIGIENSKI REŽIM

Dobri sanitarno tehnični pogoji v vrtcu še niso pogoj za dobre bivalne pogoje, če vzdrževanje splošnega zdravstveno higienskega režima ni ustrezno.

4.1 ZRAČENJE

Več kot polovica otroških bolezni se prenaša kapljično iz nosne in žrelne sluznice bolnih otrok ali klicenoscev. Povzročitelji lebdiijo v zraku, na prašnih delcih, na površinah in predmetih. Če hočemo razredčiti te klice v zraku, moramo prostore zračiti. Zrak se mora izmenjati približno trikrat na uro, pri pojavu obolenj, ki se širijo kapljično, pa še bolj pogosto. Pri tem moramo paziti, da hitrost gibanja zraka ni prevelika (ne več kot 0.3 m/s) in da otroci niso na prepihu.

V odsotnosti otrok pa naredimo prepih in istočasno odpremo okna po vsej višini v dveh sosednjih ali nasprotnih prostorih. Prostore za otroke zračimo pozimi po daljšem bivanju otrok v prostoru, predvsem po zaposlitvi, po uživanju hrane, pred spanjem, po previjanju. Prezračevanje s prepihom naj ne traja več kot 2 - 3 minute, da se prostori preveč ne ohladijo.

V prehodnem letnem času, kadar je zunanja temperatura dovolj visoka (okrog 20°C) in poleti naj bodo okna ves dan odprta. S prepihom zračimo najmanj 10 - 15 minut.

4.2 NALOGA STARŠEV PRI UVAJANJU OTROK

Pri uvajanju otrok naj se **starši preobujejo v svoje copate ali pa jim ponudimo PVC zaščitne copate.**

Pred vhomom v oddelek naj si temeljito **umijejo roke.**

Pri uvajanju otrok v oddelku naj bodo **starši zdravi.**

4.3 NALOGA STARŠEV - NEGA OTROK V GARDEROBI

Starši naj pod otroka, če ga previjajo ali preoblačijo v za to namenjenem predprostoru oddelka, vedno podložijo papir, ki ga po uporabi odložijo v koš za smeti, ter si dosledno umivajo roke.

4.4 ZDRAVSTVENO VARSTVO OTROK

V skladu z Zakonom o vrtcih (Ur. l. RS, št. 12/96) je vrtec vzgojno izobraževalna in ne zdravstvena ustanova. Iz omenjenega sledi:

Starši morajo ob vstopu otroka v vrtec predložiti **POTRDILO O ZDRAVSTVENEM STANJU OTROKA**, s katerim zdravnik potrjuje, da otrok nima kontraindikacij za sprejem v vrtec. Istočasno morajo tudi starši podati zdravstvene posebnosti pri otroku (morebitne alergije, nagnjenost k vročinskim krčem ...).

Kakršnokoli dajanje terapije otrokom v vrtcih je kontraindicirano. V izjemnih primerih – kot na primer če ima otrok vročinske krče, se v skladu s pisnimi navodili oziroma privolitvijo izbranega pediatra otroka le-temu ob pojavu povišane telesne temperature lahko nudi ustrezna terapija še pred prihodom staršev oziroma eventualno zdravnika. Podobno velja tudi za otroke, ki imajo astmatične napade, epilepsijo itd.

Vrtec naj bi obiskovali samo zdravi otroci. Otroci, ki so bolni ali v »akutni« rekonvalescenci (okrevanje po bolezni) po preboleli nalezljivi bolezni, ne sodijo v vrtčevski kolektiv. Otrok – rekonvalescent po preboleli nalezljivi bolezni, zaradi katere je dobival antibiotično terapijo, navadno po dveh dnevih

antibiotične terapije sicer ni več kužen za okolico, je pa bolj dovzeten za druge nalezljive bolezni in torej ponovno potencialni vir okužbe za kolektiv.

Zakon o nalezljivih boleznih (Ur.l. RS, št. 69/95), ki zavezuje posredno tudi vrtce, v 10. členu določa, da so potrebni posebni ukrepi za preprečevanje in obvladanje nalezljivih bolezni ter postavitve diagnoze. Omenjeni postopki niso možni, če Nacionalni inštitut za javno zdravje ni pravočasno obveščen o pojavu ali sumu na nalezljivo bolezen v vrtčevskem kolektivu. **Zato prosimo starše, naj redno javljajo vrtcu, če gre za nalezljivo bolezen, zlasti pa v primeru otroških nalezljivih bolezni, diarej oziroma bruhanja.**

Starši oziroma skrbniki, katerih otrok zboli za nalezljivo boleznijo med bivanjem v vrtcu, so dolžni priti po obolelega otroka takoj, ko jih o tem obvesti vrtec. Posredno omenjeni problem ureja Zakon o nalezljivih boleznih (Ur. l. RS, št. 69/95) v 4. členu. Ta navaja, da ima vsakdo pravico do varstva pred nalezljivimi boleznimi in bolnišničnimi okužbami ter dolžnost varovati svoje zdravje pred nalezljivimi boleznimi.

4.5 OBLAČILA IN OBUTEV OTROK

Obutev naj bo **dovolj velika, podplat elastičen in nedrseč**, da ne ovira otroka pri hoji. Nožici mora nuditi **oporo**, material pa je odvisen od namena uporabe.

Otroci naj bodo **oblečeni večplastno (čebulno)**, da se jih lahko sleče ali obleče primerno dejavnostim.

Rezervno oblačilo naj imajo v garderobi.

Če se otroka v vrtcu preobleče, starši dobijo umazano obleko v PVC vreči v otrokovi garderobi.

4.6 PRINAŠANJE NEVARNIH PREDMETOV V VRTEC

Otrokom ni dovoljeno prinašati nevarnih predmetov.

Starše je potrebno opozoriti na neprimerne predmete, s katerimi lahko otroci ogrozijo svojo varnost in varnost drugih otrok (večji uhani, prstani, verižice, noži ...).

4.7 ZDRAVSTVENO VARSTVO ZAPOSLENIH

Vsi delavci opravljamo **preventivne zdravstvene preglede**, ki so obvezni po Zakonu o varnosti in zdravju pri delu (Ur. l. RS, št. 56/1999) in Pravilniku o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev (Ur. l. RS, št. 87/2002).

Roki obdobjnih zdravstvenih pregledov na MDPŠ so določeni skladno z oceno tveganja in Pravilnikom o preventivnih pregledih delavcev.

Skladno s Pravilnikom o zdravstvenih zahtevah za osebe, ki pri delu v proizvodnji in prometu z živili prihajajo v stik z živili (Ur. l. RS, št. 82/03), se vodi po vrtcih dokumentacija, ki vsebuje:

- seznam oseb, ki pri svojem delu prihajajo v stik z živili (delavci kuhinj, vzdrževalci, vzgojitelji, pomočniki vzgojiteljev ...), usklajen z dejanskim stanjem,
- za nove delavce, ki so sklenili delovno razmerje od 5.9.2003, se hranijo **podpisana soglasja in individualne izjave o bolezenskih znakih**,
- podpisane izjave (podpišejo jih vsi delavci, ki so na seznamu),

- individualne izjave o bolezenskih znakih, ki jih izpolnijo delavci v primeru prebolevanja obolenj, naštetih na obrazcu, ter izrečeni korektivni ukrepi s strani vodje enote oz. organizacijske vodje po predhodnem posvetu z OPZHR (korektivni ukrepi so: napotitev na zdravstveni pregled na MDPŠ premestitev na druga dela in naloge ter upoštevanje odrejenih korektivnih ukrepov),
- ugotovitev zdravnika, na podlagi potrdila o pregledu osebe, o izpolnjevanju pogojev za delo z živili in predlagane ukrepe,
- pisno evidenco o ukrepih, navedenih na podlagi predlaganih ukrepov zdravnika.
- Če vodja ne more zagotoviti, da delavca zamenja drugi delavec, delavec ostane na delovnem mestu, vendar podpiše izjavo Korektivni ukrep za vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev pri razdeljevanju hrane, v primeru ko ni možno, da delavca zamenja drugi delavec. Ta obrazec se hrani skupaj z individualno izjavo o bolezenskih znakih.

Vsa ta dokumentacija predstavlja sestavni del notranjega nadzora na osnovah HACCP sistema.

4.8 USPOSABLJANJE ZAPOSLENIH ZA DELO Z ŽIVILI

Pravna podlaga: Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o higieni živil (Ur. l. RS, št. 11/04).

Tako imenovanih tečajev higienskega minimuma (osnovnih in obnovitvenih) ni več. Glede na zahteve zgoraj navedenega pravilnika se vzpostavlja nov sistem sprotnega usmerjenega usposabljanja oz. izobraževanja zaposlenih za delo z živili (notranji in zunanji izvajalci).

Z živili (tudi delitev obrokov) lahko delajo le osebe, ki v praksi izkazujejo znanje o higieni živil. Nova znanja o higieni živil in načelih HACCP sistema moramo stalno dopolnjevati. Vsi zaposleni, ki prihajajo v stik z živili, se morajo biti seznanjeni z osnovnimi pravili, skladno z zahtevnostjo njihovega dela. Vrtec vsako leto pripravi tako imenovan »LETNI PLAN USMERJENEGA SPROTNEGA USPOSABLJANJA«, ki je sestavni del dokumentacije o spremljajočih higienskih programih.

4.9 DELOVNA OBLEKA

Med osebna zaščitna sredstva spadajo:

- delovna halja,
- predpasnik za hranjenje,
- delovna obutev,
- zaščitne rokavice.

Dolžnost delavcev je, da pri svojem delu **ne ogrožajo otrok** in obenem **varujejo tudi sebe**, zato je delovna obleka obvezna. Delovna halja je lahko **vrčevska ali privatna**, mora pa biti **namenska**.

Predpasnik za hranjenje je obvezen v času razdeljevanja hrane. Nadenemo si ga tik preden prevzamemo servirni voziček s hrano v kuhinji in ga nosimo, vse dokler ne oddamo servirnega vozička z umazano posodo in ostanki hrane v kuhinji. Za hrambo predpasnikov je potrebno najti ustrezno čisto mesto v omari, ločeno od drugih stvari. Nikoli ne sme viseti v igralnici v dosegu rok otrok.

Zaščitne rokavice so zaželeni pri nudenju **prve pomoči** ter pri opravilih, kjer prihaja do **neposrednega stika s kužnimi materiali (previjanje otrok z drisko, ...)**.

4.10 UMIVANJE ROK

Bistveno vlogo ima umivanje rok. Vsi predpisi in zdravstveni pregledi ne bodo zalegli, če ljudje ne bodo vzgojeni, kar pomeni, ne le da poznajo predpise in ukrepe, temveč jih osvojijo in tudi samodejno izvajajo, ne glede na to, ali so nadzorovani ali ne.

Umivanje rok je najboljša metoda preprečevanja širjenja črevesnih in kapljicnih nalezljivih bolezni.

Roke si moramo pogosto umivati, **obvezno** pa:

- pred pričetkom dela;
- takoj po uporabi stranišča;
- tik pred jedjo tik pred delom z živili;
- takoj potem ko smo prijeli kaj umazanega ali okuženega.

Pedagoški delavci morajo poleg tega, da stalno skrbijo za higieno svojih rok, skrbeti tudi za to, da so umite roke otrok. Mlajšim pri tem pomagajo, starejše pa nadzirajo in jih spodbujajo, da jim umivanje rok pred določenim opravilom in po njem pride v navado.

Za ustrezno umivanje rok potrebujemo zdravstveno ustrezno tekočo toplo vodo, tekoče milo, papirno brisačo za enkratno uporabo ter koš s pokrovom.

4.11 RAZKUŽEVANJE ROK

Pravilno umite roke so dovolj čiste in jih ni potrebno razkuževati.

Razkužilo uporabljamo le v primeru, da tako odredi zdravstvena inšpekcija ali Nacionalni inštitut za javno zdravje. Za razkuževanje se odloči na osnovi epidemiološke situacije (ob pojavu nalezljive bolezni, ki se širi).

Razkužilo nanašamo na čiste, suhe roke ter upoštevamo navodilo proizvajalca.

4.12 ZDRUŽEVANJE SKUPIN

Paziti je potrebno, da se **ob pojavu epidemije otroci iz različnih skupin ne mešajo med seboj**. Na ta način bi bili v primeru, če bi imel en otrok nalezljivo bolezen, izpostavljeni le otroci iz njegove skupine, torej bi manj otrok imelo možnost, da zbolijo.

4.13 UŽIVANJE HRANE

V HACCP načrtu imamo razdeljevanje hrane v igralnicah opredeljeno kot kontrolno točko (KT). Zato se moramo zelo natančno držati spodaj naštetih pravil:

Prostor je potrebno **prezračiti**.

Očistiti je potrebno mize (namenska krpica in čistilo; raztopina čistila v plastenki – označeno). Čistilo pršimo na vlažno krpo – nikoli direktno na mizo – nevarnost vdihovanja aerosolov.

Čas obrokov se določi na začetku šolskega leta in se ga je potrebno držati.

V primeru, da greste s skupino na izlet ali daljši sprehod in potrebujete kosilo kasneje, po 12.30 uri, morate javiti spremembo v kuhinji, ker velja pravilo, da je v vrtcu najdaljši čas končne priprave do delitve obrokov maksimalno 2 uri.

Pri delitvi obrokov moramo biti zdravi (izjava, soglasje).

Hrana mora biti **čim manj časa na sobni temperaturi** in mora biti ustrezno zaščiten pred naknadno okužbo.

V igralnici se živila ne smejo zadrževati predolgo – le v času obrokov! Nato takoj pospravimo. Pogojev za hrambo živil ni.

Ne kihamo in ne kašljamo v lonce s hrano oz. na živila (nevarnost okužbe živil, na primer stafilokoki).

Pri delitvi obrokov je pomembna **osebna urejenost** in **osebna higiena** vzgojnega kadra (zlasti rok, lasje morajo biti speti, predpasnik za hranjenje ...) ter otrok.

Preverite, če **otroci ne jemljejo drugim otrokom hrane, krožnikov ali pribora**.

Po obroku pospravimo **ostanke hrane v posebno posodo**, ki mora biti na **vozičku spodaj**, očistimo mize, tla – če je potrebno, odpeljemo servirni voziček v kuhinjo, **prezračimo prostor** in si **umijemo roke** (tudi otrokom pod nadzorom).

Jedilniki so staršem predstavljeni **na oglasnih deskah** in **spletnih straneh**. Sestavljeni so v skladu z veljavnimi normativi in standardi ter smernicami za prehrano predšolskih otrok.

Otroci imajo ves čas bivanja v vrtcu na voljo napitek (vodo in nesladkan čaj). Za pitje se uporabljajo lončki. Otrokom v dopoldanskem času ponudimo tudi sadje. **Pazimo da sadje ne ostaja na oddelku za naslednji dan, zato vsak dan vrnemo skledo v kuhinjo, da se pomije.**

Praviloma starši **hrane v vrtec ne smejo prinašati**. Razlog: zagotavljanje zdravstvene ustreznosti živil.

Izredno pomembno je, da se že na prvih roditeljskih sestankih dogovorite s starši, na kakšen način oz. kako bodo praznovali rojstne dneve otroci v vrtcu. Izjemoma (izrecno na željo staršev, **nikoli na zahtevo vrtca**) smejo starši (npr. za praznovanje rojstnega dneva svojega otroka) prinesiti v vrtec naslednja živila: **sadje, zelenjavo, suho pecivo, bombone** (naj bodo mehki, trdi so prepovedani – nevarnost zadušitve!), **brezalkoholne pijače, sokove**.

Vsa naštetá živila, razen sadja in zelenjave, morajo biti v originalni embalaži z ustrezno deklaracijo, iz katere je razvidno, da se živilo lahko hrani na sobni temperaturi. Za pripravo in razdeljevanje prinesene hrane sta odgovorni strokovni delavki v oddelku.

Preden pričnejo otroci uživati hrano, prineseno od doma, strokovna delavka preveri **rok uporabe** na deklaraciji, sadje in zelenjavo pa je nujno **temeljito očistiti (oprati) v kuhinji**.

V vrtec je prepovedano prinašati **kremne rezine, torte, sladolede ...**, ki zahtevajo neprekinjeno hladno hranjenje.

V kolikor otrok potrebuje dietno prehrano, starši prinesejo **zdravniško potrdilo** s seznamom prepovedanih in dovoljenih živil. Vsako spremembo diete starši sporočajo organizatoriki OPZHR. **Vsako novo šolsko leto je potrebno zdravniško potrdilo za dietno prehrano obnoviti oz. dostaviti novo.**

Če ima otrok dieto, naj starši dosledno sporočajo odsotnost oz. prisotnost otroka.

4.14 VZDRŽEVANJE HIGIENE PROSTOROV ZA OTROKE IN IGRAČ

Ustrezno higiensko stanje prostorov, opreme in igrač v vrtcu je nujno, da se prepreči pojav in/ali širjenje nalezljivih bolezni.

Čiščenje prostorov in opreme vrtca vsakodnevno izvajajo v popoldanskem času. Notranjost omar in razne police čistilke očistijo le v primeru, da so prazne, zato je pomembno, da jih občasno (enkrat tedensko oziroma po potrebi) izpraznite, da jih čistilka lahko temeljito očisti, sicer jih morate čistiti sami!

V dopoldanskem času oziroma v času, ko v vrtcu še ni čistilke, ste za ustrezno vzdrževanje higiene zadolženi pedagoški delavci – vsak delavec v okviru svojega oddelka. Za higieno prostorov, ki so skupni dvema ali več oddelkom (npr. garderobe, sanitarije ...) skrbite vsi – po razporedu, ki ga določi organizacijska vodja.

V vrtcu **razkužil ne uporabljamo rutinsko**, razen izjemoma, kadar dezinfekcijo s kemičnimi razkužili odredi Zdravstvena inšpekcija ali Nacionalni inštitut za javno zdravje, ki tudi določa obseg in vrsto razkuževanja (v primeru epidemije nalezljivih bolezni ali po večjih adaptacijah).

ZA HIGIENSKO VZDRŽEVANJE IGRAČ STE V CELOTI ZADOLŽENI PEDAGOŠKI DELAVCI!

Odstranite polomljene in raztrgane igrače.

Neustrezno higiensko vzdrževane igrače lahko predstavljajo **pot širjenja nalezljivih bolezni**, saj otroci igrače pogosto nosijo v usta. Redno in učinkovito mokro čiščenje igrač je eden od ukrepov, s katerim v veliki meri preprečimo širjenje nalezljivih bolezni.

Termini higienskega (mokrega čiščenja) igrač v vrtcu:

PLASTIČNE IGRAČE

V **I. starostni stopnji** (otroci igrače pogosto nosijo v usta):
igrače v uporabi se operejo **dnevno**.

V **II. starostni stopnji** (otroci so večji in igrač ne dajejo več v usta):
enkrat tedensko oziroma **po potrebi**.

TEKSTILNE IGRAČE

Operajo se **enkrat mesečno** v pralnici v pralnem stroju oziroma pogosteje, če je potrebno.

Opomba: V primeru pojava katerekoli nalezljive bolezni v oddelku je režim higienskega vzdrževanja igrač poostren in če ni drugače določeno, velja za čas najdaljše inkubacije za določeno nalezljivo bolezen in to od zadnjega primera nalezljive bolezni v oddelku.

V primeru pojava nalezljivih bolezni velja naslednje:

- Tekstilne igrače se takoj pošljejo v pranje v pralnico in se umaknejo iz uporabe za čas najdaljše inkubacije za določeno nalezljivo bolezen.
- Plastične igrače, ki so v uporabi, se perejo dnevno (velja za I. in II. starostno stopnjo).

4.14.1 SREDSTVA IN PRIPOMOČKI ZA VZDRŽEVANJE HIGIENE

Zagotoviti si jih mora vsak organizacijski oddelek. Odgovorno osebo, ki mesečno sprejema naročila posameznih oddelkov za čistila in pripomočke za čiščenje ter jih naroča pri OPZHR, določi organizacijska vodja.

4.14.2 VRSTE ČISTIL IN PRIPOMOČKOV ZA ČIŠČENJE

V Vrtcu se v oddelkih za čiščenje površin uporablja **univerzalno namensko čistilo**.

Področje uporabe:

- otroške mizice, stoli, police, plastične igrače
- previjalne mize,
- tla.

Upoštevajte navodila za uporabo na deklaraciji!

V primeru, ko čistite igrače oziroma večjo površino tal, uporabite ustrezno posodo (posebno za igrače in posebno za tla – posode morate **vidno označiti** glede na področje uporabe!!), v katero nalijete toplo vodo in dodate ustrezno količino čistila. Upoštevajte navodila za uporabo na deklaraciji!

Igrače morate po čiščenju obvezno sprati še s tekočo toplo vodo in jih osušiti na zraku.

Važno!

Raztopine čistil v plastičnih razpršilkah morate imeti nameščene vedno na mestu, ki je izven dosega rok otrok! Koncentrirana čistila morate hraniti v posebnem prostoru, kamor otroci nimajo vstopa. Prostor mora biti vedno zaklenjen, ključ pa na mestu, ki ga otroci ne dosežejo!

Plastične razpršilke z raztopinami čistil morajo biti vedno ustrezno in vidno označene (vrsta čistila in področje uporabe). Za označevanje lahko uporabite vodoodporni flomaster (npr. Micro universal – raztopina)

Površino, ki jo čistite, najprej zmočite z mokro krpo, nato raztopino čistila napršite na vlažno krpo (nikoli ne pršite direktno na površino, zlasti ne v prisotnosti otrok – nevarnost vdihavanja aerosolov!!!), površino očistite in v končni fazi površino vedno sperite še s čisto vodo, da odstranite umazanijo in ostanke čistila.

4.14.3 KRPE ZA ČIŠČENJE

NAMENSKE KRPE

Področje uporabe:

- otroške mizice, stoli, police, igrače.

Po uporabi:

že uporabljeno krpo odložite v koš za umazano perilo, ki je namenjen tudi odlaganju slinčkov, tetra plenic z ležalnikov, prevlek za ležalnike, krpic za brisanje obrazkov in predpasnikov.

NAMENSKE KRPE

Področje uporabe:

- previjalne mize.

Po uporabi:

že uporabljeno krpo odložite v koš za umazano perilo, ki je namenjen tudi odlaganju tetra plenic s previjalnih miz in krpic za umivanje ritk.

KRPE ZA BRISANJE TAL

Po uporabi:

že uporabljene krpe odložite v manjšo posodo ali vedro, ki je **namenjeno samo odlaganju krp za brisanje tal**, ali pa jo takoj odnesite v prostor za umazano perilo.

Važno!

Vedno uporabite svežo – čisto krpo!

Uporabljene krpe se morajo dnevno pošiljati v pranje!

Po končanem vsakodnevem delu v oddelku ne sme ostati nobena umazana oziroma že uporabljena krpa.

V oddelku morate imeti na določenem mestu vedno na zalogi zadostno število čistih krp za različna področja uporabe. Zagotovite si jih v okviru posameznega organizacijskega oddelka.

4.14.4 OMELA ALI METLE IN SMETIŠNICE

Praviloma morate umazana tla vedno čistiti **le z mokro krpo** (prepreči dviganje prahu!). **Izjemoma se dovoli tudi uporaba omela ali metle oziroma pometanje, vendar le pod posebnimi pogoji:**

- pometanje se sme izvajati le takrat, ko v prostoru **otroci niso prisotni**, torej vedno le brez prisotnosti otrok!
- Pri pometanju se namreč s tal dvigajo prašni delci, na katerih so prilepljeni različni, tudi patogeni mikroorganizmi, in če so v prostoru pri pometanju prisotni otroci, le – ti vdihavajo prašne delce in s tem seveda mikrobe.

Nevarnost okužbe!!

Pri odločanju za ali proti pometanju vedno pomislite tudi na varovanje svojega zdravja.

Po končanem pometanju je vedno nujno prostor **temeljito prezračiti!**

Omelo ali metlo je potrebno po vsaki uporabi **očistiti** in **shraniti** na ustrezno mesto, ki mora biti **suho in zračno**. Omel ali metel ne smete **nikoli odložiti neposredno na tla**, vedno jih morate obesiti in sicer

tako, da je spodnji del omela ali metle vsaj 5 cm od tal, da se lahko hitreje osuši, s tem pa se prepreči razmnoževanje mikroorganizmov.

4.15 SPANJE

Prepričajte se, ali imajo otroci svoje postelje oz. ležalnike in svojo posteljnino (ležalniki morajo biti označeni).

Pred spanjem prezračite sobo.

Ležalniki se postavljajo po kosilu. Razporejeni morajo biti tako, da je otrokom zagotovljena možnost gibanja med ležalniki, da ima pomočnica vzgojiteljice prost dostop do vsakega otroka ter da imata sosednja otroka skupaj glavo in noge.

Skrbeti je potrebno za zdravo počutje otrok pri spanju.

Ležalniki naj se preoblačijo vsakih 14 dni, po potrebi tudi bolj pogosto.

Ležalniki se ne smejo preoblačiti v prisotnosti otrok.

4.16 PREVIJANJE OTROK

Pri menjavanju pleníc vedno uporabljajte tako metodo, da bo preprečila širjenje bolezni, ki se prenašajo preko prebavil.

Preverite, če imate **vse**, kar potrebujete pri previjanju (plenice ali obleke, pripomočki za umivanje).

Položite papir ali plenico na mesto, kjer bo ležal otrok.

Dvignite otroka, pri tem ga držite stran od sebe in ga položite na papir ali plenico.

Odstranite umazane plenice ali obleko; odložite jih v posebno posodo.

Očistite otrokovo zadnjico in odstranite uporabljen papir ali plenico. Če je potrebno otroka celega umiti, uporabite tekočo vodo.

Obrišite otroka in odstranite krpico; če imate rokavice, jih odstranite.

Zavijte in oblecite otroka, zdaj ga lahko držite bliže.

Umijte otrokove roke.

Očistite previjalno mizo, pripomočke, ki ste se jih dotaknili, ter posteljico oz. ležalnik, če je potrebno.

Umijte svoje roke.

4.17 HIGIENSKI REŽIM PRI RAVNANJU S PERILOM

Pranje, likanje poteka v naslednjem redu:

- v enoti Laško, perici pereta, likata in »krpata« perilo za enote: Laško, Debro, Rečica in Zidani Most,
- v enotah: Rimske Toplice, Šentrupert, Jurklošter, DV - Gradišnik in Sedraž, pranje in likanje perila poteka v enoti.

MANIPULACIJA Z UMAZANIM IN ČISTIM PERILOM

Umazano in čisto perilo mora to biti strogo ločeno – poti se ne smejo nikoli križati!!!

Umazano perilo odlagamo v vreče (ustrezne velikosti). Vreče za zbiranje umazanega perila namestimo tako, da si delo čim bolj olajšamo.

Ustrezen prostor oziroma mesto v posamezni enoti za zbiranje umazanega perila pred transportom v pralnico in odlaganje čistega perila po transportu iz pralnice določi organizacijski vodja enote. V primeru, da je prostor isti za umazano in čisto perilo, je potrebno zagotoviti časovni zamik in vmesno temeljito mokro čiščenje prostora. **Vreče s perilom se ne smejo nikoli odlagati neposredno na tla** – zagotoviti je potrebno ustrezno odlagalno površino, ki je iz materiala, kateri omogoča mokro čiščenje in morebitno potrebno razkuževanje. Najboljša so kovinska ogrodja, na katera se namesti vreča ali banjice. Vreče, v katerih je umazano perilo iz kotičkov morajo biti pred transportom ustrezno označene.

Ločeno zbiramo umazano perilo kuhinje in oddelkov!

ZBIRANJE UMAZANEGA PERILA V KUHINJI

Ločeno se zbira:

- delovna obleka, predpasniki, kuhinjske krpe za posodo in površine;
- krpe za tla.

ZBIRANJE UMAZANEGA PERILA NA ODDELKIH

Ločeno se zbira:

- predpasniki za delitev obrokov hrane, krpice za brisanje
- obrazkov otrok, slinčki, rumene krpice za brisanje mizic v igralnici pred in po obrokih, prevleke za ležalnike, prevleke za odevjice, tetra plenice, ki se uporabljajo kot podlaga za glavice otrok na ležalnikih, delovna obleka,
- tetra plenice oz. krpice za umivanje ritk otrok pri previjanju, krpice za čiščenje previjalnih miz, tetra plenice, ki se uporabljajo kot podlaga na previjalni mizi;
- krpe za čiščenje tal.

SHRANJEVANJE ČISTEGA PERILA V ENOTAH

Čisto perilo se shranjuje v posebnem prostoru ali zaprti omari – ločeno glede na namembnost. Perilo iz kuhinje se hrani v posebni omari.

V omari, ki je namenjena shranjevanju čistega perila, se ne sme hraniti nobenih drugih stvari!

Opomba: Ločeno zbrano perilo se tudi pere ločeno!!!

4.17.1 TRANSPORT PERILA

Transport umazanega perila v pralnico in čistega perila iz pralnice v posamezne enote vršita hišnika s transportnim vozilom (perilo, pripravljeno za transport, mora biti v zavezanih vrečah):

Odgovorni osebi za transport perila sta oba hišnika, ki morata zagotoviti strogo ločen prevoz umazanega perila od prevoza čistega perila in hrane. Upoštevati je potrebno časovni zamik in izvajati temeljito mokro čiščenje transportnega vozila med prevozom različnih »tovorov«. S tem se prepreči križanje čistih in nečistih poti!!!

Transport umazanega perila iz posameznih enot v centralno pralnico se mora izvajati vsakodnevno. To velja za vse vrste perila, razen za prevleke za ležalnike in prevleke za odejice, ki se ne perejo vsakodnevno, temveč po posebnem razporedu. Poseben režim pranja velja tudi za odejice in penaste vložke za ležalnike.

4.17.2 PRANJE ODEJIC IN PENASTIH VLOŽKOV ZA LEŽALNIKE

Odejice in penasti vložki za ležalnike se **operejo enkrat letno oziroma po potrebi**. Perejo se v pralnem stroju v pralnici Laško. Točen termin pranja vsako leto sproti predhodno določita organizacijski vodja enote in perica. Priporočljivo je, da se odejice operejo v poletnem času, ko niso v uporabi.

4.17.3 RAZPORED PRANJA PREVLEK ZA LEŽALNIKE IN PONJAVE

POGOSTOST PRANJA PREVLEK ZA LEŽALNIKE IN PONJAVE

I. starostna stopnja: 1x / teden oz. po potrebi
(otroci od 1. do 3. leta)

II. starostna stopnja: 1x /2 tedna oz. po potrebi
(otroci od 3. do 6. leta)

URNIK PRANJA PREVLEK ZA LEŽALNIKE IN PONJAVE IZ POSAMEZNIH ENOT vodi delavka v pralnici.

V primeru pojava nalezljive bolezni v oddelku morate ležalnike preobleči oziroma zamenjati prevleke takoj ob pojavu nalezljive bolezni in ne glede na urnik rednega periodičnega pranja prevlek, ki je naveden v zgornjih tabelah. V tem primeru mora organizacijski vodja o izrednem pranju prevlek (zaradi pojava nalezljive bolezni) po telefonu obvestiti perico v centralno pralnico.

4.18 HIGIENSKO VZDRŽEVANJE IGRIŠČ, PESKOVNIKOV IN IGRAL

Psom in mačkom preprečimo dostop do igrišč oz. peskovnikov.

Vsako jutro, preden odpeljete otroke na igrišče, morate igrišča dosledno in natančno pregledati, zlasti zaradi možnosti odvženih kužnih odpadkov (rabljenih igel, steklovine, cigaretnih ogorkov, iztrebka).

Mivko pogosto prekoplamo z gostimi grabljami, odstranimo vse smeti in druge predmete, očistimo obod in okolico. Če najdemo iztrebke, jih moramo odstraniti skupaj s peskom okoli njega, preden peskovnik

prekopljemo. Po potrebi pa jo tudi zamenjamo. Ko se peskovnik ne uporablja naj bo pokrit, če je to le mogoče.

Dezinfekcijo peskovnikov izvajamo le izjemoma.

Poškodovanih igral naj otroci ne uporabljajo (obvestimo hišnika).

4.18.1 UKREPANJE OB NAJDBI ODVRŽENIH INJEKCIJSKIH IGEL

Zaradi velike nevarnosti, da so na igriščih vrtca odvržene rabljene injekcijske igle, morate vsako jutro, preden odpeljete otroke na igrišče, igrišča dosledno in natančno pregledati.

V primeru, da iglo najdete, jo je potrebno previdno, da se ne zbodete, **zavarovati s trdo plastiko ali kartonom ter odvreči v smetnjak**. Ob najdbi igel na javnih površinah je potrebno obvestiti OPZHR.

Otroke poučimo, da se takih predmetov ne smejo dotikati in da o njihovi najdbi takoj obvestijo vzgojitelje.

Testiranje prisotnosti virusov na takih predmetih za enkrat nima pomena, ker laboratorijski testi še niso dovolj specifični za praktično uporabo rezultatov.

Po do sedaj znanih podatkih virusi izven človeka svojo kužnost zelo hitro izgubijo. Na njihovo kužnost imajo vpliv UV žarki, temperatura okolja idr. Virus hepatitisa B pa je v krvnem mediju izven telesa precej obstojnejši kot HIV.

Obsežne raziskave so pokazale, da je tveganje za prenos okužbe ob vbodu odvisno od izvora kužnega materiala, od obsežnosti poškodbe (globina in velikost rane), od predmeta, s katerim je nastala poškodba in od količine kužnega medija (kri v lumnu ali le na površini) ter od splošnega zdravstvenega stanja poškodovane osebe oz. njenega imunskega statusa.

Najpomembnejši je postopek prve pomoči:

- pustimo, da ranjeno mesto krvavi,
- intenzivno spiramo vbodeno mesto močnim curkom vode in
- natančno in večkrat zapored očistimo rano z razkužilom (SPITADERM SPRAY), ki ga pustimo na rani, da se osuši.
- okoliščine, v katerih je prišlo do izpostavitve potencialno kužnemu materialu (kraj, datum in uro poškodbe ter število vbodov) zabeležimo in sporočimo staršem, da to sporočijo izbranemu zdravniku, ki ga obiščejo, zdravnik bo odločil o potrebnih nadaljnjih postopkih, in sicer o morebitnem zavarovanju s cepivom in imunoglobulinom proti hepatitisu B.
- odprto pa ostaja vprašanje o antiretrovirusni kemoprofilaksi, če obstaja utemeljen sum, da je igla okužena s HIV, ter o ponavljajočih testiranjih poškodovane osebe na HIV.

4.19 IZVAJANJE ZOBNE HIGIENE

Čiščenje zob se izvaja po programu. Pri čiščenju zob sodeluje in ga nadzira vzgojiteljica ali pomočnica vzgojiteljice, ki sta odgovorni tudi za izvajanje čiščenja in shranjevanja pripomočkov.

Pred umivanjem zob je obvezno **umivanje rok**. Vzgojiteljica pred in po čiščenju preveri oznake na krtački in kozarčku oz. stojalu, da ne pride do zamenjave. Po umivanju se ščetko opere pod tekočo vodo, otrese, shrani na stojalo s ščetinami navzgor tako, da se med seboj ne dotikajo. Stojalo je potrebno po končanem umivanju pokriti.

Le dobro splaknjena ščetka (to je brez ostankov hrane in zobne paste), ki se hitro posuši, je zagotovilo, da se na njej ne bodo razmnoževali mikroorganizmi. V primeru epidemioloških indikacij začasno prenehamo s čiščenjem zob. Epidemiološke indikacije za prenehanje umivanja zob so v primeru pojava epidemije nekaterih črevesnih, kapljičnih ali drugih nalezljivih bolezni. Pojav nalezljivih bolezni v skupini vzgojiteljica sporoči OPZHR.

Tako negovana ščetka ne bo ogrožala zdravja ali vzbujala odpora, njena življenjska doba pa bo daljša.

4.20 DERATIZACIJA V VRTCU

Strupi, ki jih uporabljajo za deratizacijo, preprečujejo strjevanje krvi pri živalih in človeku. **Vabe morajo biti postavljene v boksih**, ki so stalno nameščeni in se jih pregleduje. Mesta boksov morajo biti vrisana v načrte. Največkrat so to mesta v kletnih prostorih, ki so nedostopna otrokom in niso v stiku s hrano. **V primeru, da je potrebno nastaviti strup tudi v prostorih, kjer se zadržujejo otroci, pa mora biti strup odstranjen in površine očiščene pred njihovim prihodom v ta prostor.**

V igralnice se vabe za glodavce vedno postavijo v popoldanskem času, ko je vrtec prazen.

Po opravljeni postavitvi vab v igralnici izvajalec označi vrata z opozorilom o prepovedi vstopa v prostor. Pristojna oseba vrtca mora zakleniti igralnico.

Izvajalec mora na zapisniku vpisati in vrisati mesta postavitve vab: ime igralnice in število postavljenih vab.

Naslednjega dne (oz. po vikendu) vabe pobere izvajalec – tisti, ki jih je tudi postavil.

Pristojna oseba vrtca mora zagotoviti, da nihče ne vstopi v igralnico pred izvajalcem. Igralnica mora biti odklenjena neposredno pred izvajalcem.

Izvajalec izpolni drugi del zapisnika o pobranih vabah in zapiše ugotovitve.

V primeru, da je potrebno nastaviti strup tudi v prostorih, kjer se zadržujejo otroci, pa mora biti strup odstranjen in površine očiščene pred njihovim prihodom v ta prostor.

Strupi niso hitro delujoči. Zato v primeru nesreče ne izgubite razsodnosti. **Če se je otrok samo dotaknil vabe, mu kožo dobro operite. Če je imel vabo v ustih mu dobro izperite usta, če pa jo je pojedel mora vsebino izbruhati (ne dajte mu piti mleka!). Nato se odpravite k zdravniku.**

Strup je bolj nevaren v večkratnih odmerkih manjših količin. Učinek strupa je odvisen od telesne teže otrok, kar pomeni, da je za lažje otroke bolj nevaren.

Vsekakor pa deratizacija ne bo potrebna, če bodo vzdrževani prostori čisti, suhi in brez organskih odpadkov. Smeti pa morajo biti v zunanjih kontejnerjih dobro zaprte in redno odstranjene.

4.21 KAJENJE

Kajenje v vrtcih je v celoti prepovedano.

Prepoved kajenja mora biti označena na vidnem mestu.

4.22 MALE ŽIVALI V VRTCU

V vrtcih so lahko samo živali, ki so v zaprtih posodah: akvarijih, terarijih in akvaterarijih.

Le - te pa morajo biti **vsako leto pregledane pri veterinarju.**

Ostale živali, zaradi možnosti prenosa infektov in zahtevnega vzdrževanja, niso primerne.

O nabavi malih živali v vrtcu obvestite OPZHR.

4.23 SOBNE CVETLICE

Če so v igralnici sobne rastline, morajo biti le - te higiensko vzdrževane (brisanje prahu ...). **Rože naj ne bodo v dosegu rok otrok.**

Sobne rastline so lahko vir strupov. Nekatere povzročajo zelo neprijetne težave, če jih otrok trga ali grize. Zato se izogibajte naslednjim rožam : difenbahija, gledicija (kristusovo trnje), klivija, koralni grm, sobni jeglič ...

VIRI:

Kraker-Starman dr. A.: Higienski minimum. Gospodarski vestnik. Ljubljana, 1991

Prof. dr. Marica Marolt Gomišček, dr. med. Infekcije zgornjih in spodnjih dihalnih poti. Meridoana d.o.o. Ljubljana, 1997

Kako deluje? Bolezni. Tehniška založba Slovenije. Ljubljana, 1979

Skupnost otroškega varstva Slovenije. Standardi in normativi za družbeno vzgojo in varstvo predšolskih otrok. Ljubljana, 1982

Anon. Zavod za zdravstveno varstvo Ljubljana, Navodilo o ukrepanju ob najdbi odvrženih injekcijskih igel. Ljubljana, 1998

Anon. Zavod za zdravstveno varstvo. Ljubljana, Ukrepi ob pojavu škrlatinke ali streptokokne angine v kolektivu. Ljubljana, 1997

Letnar-Žbogar Nives, dr. med. Dodatno navodilo za čiščenje zob – zobne ščetke, Zavod za zdravstveno varstvo Ljubljana. Ljubljana, 1995

Prim. dr. Metka Macarol-Hiti. Male živali v vrtcih. Republiški sanitarni inšpektorat. Ljubljana, 1992

Anon. Zavod za zdravstveno varstvo Ljubljana. Navodilo o postopku odstranjevanja klopov. Ljubljana, 1994

I. Eržen: Izbrana poglavja iz higiene in epidemiologije za zaposlene v živilski stroki, ZSTI Slovenije. Ljubljana, 2000.

Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (Ur. l. RS, št. 73/2000)